

Младеновачки Глас

информације и огласи

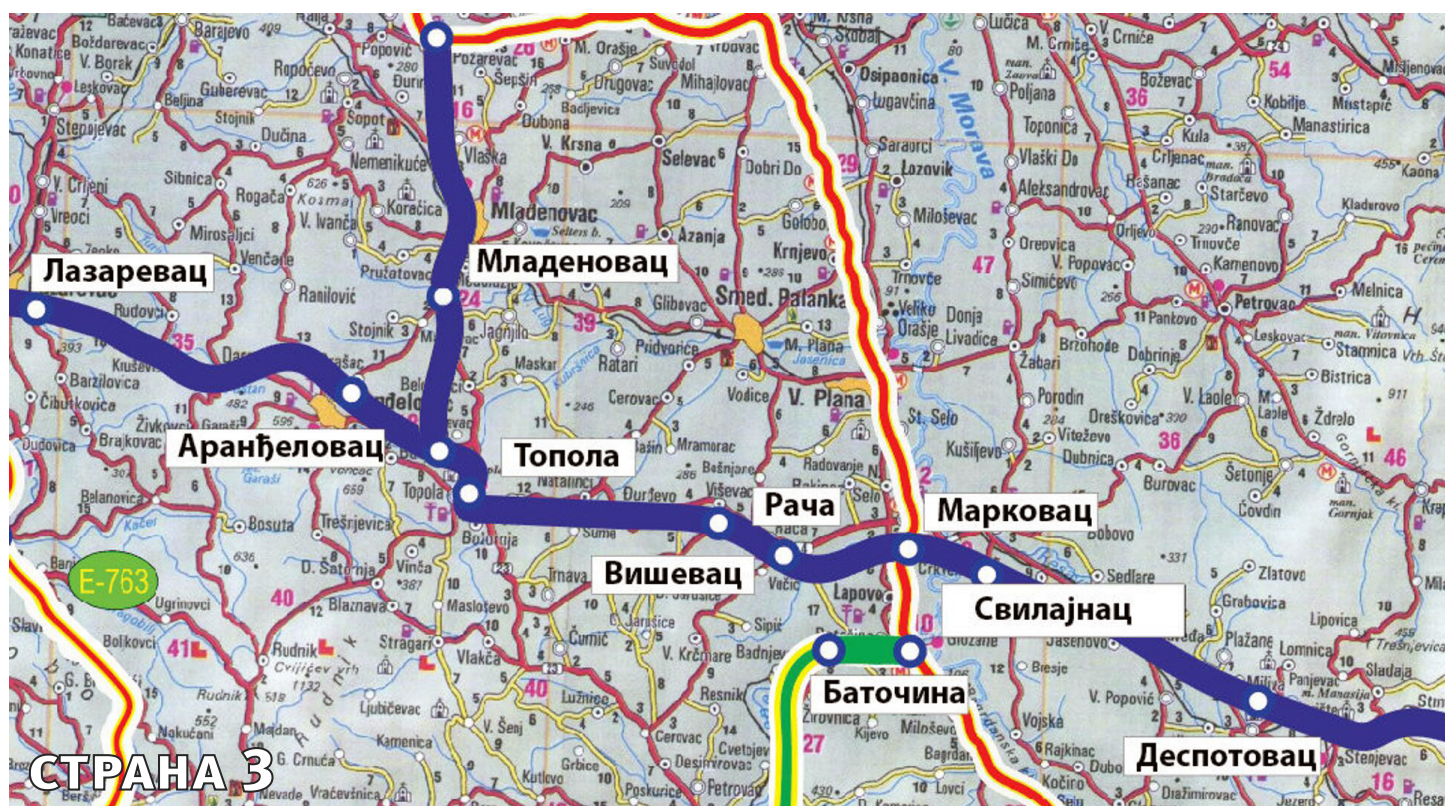

2 4 0 6 2 2 5 1

цена 40 динара

БРОЈ 539

25. октобар 2024.

СТРАНА 3

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Горан Весић:
Изградња брзе саобраћајнице „Вожд Карађорђе“ почиње на пролеће *страница 3*

Шта је исламивије за прејање - дрва, ујаљ или струја?
Анализа показала прецизну и јасну рачуницу *страница 2*

У ноћи између суботе и недеље прелазак на зимско рачунање времена *страница 4*

Пољопривреда
Осигурање усева у пољопривреди *страница 5*

Кажем ја себи...
Отворено писмо Вучевићу и генералу Мојсиловићу /4 *страница 6*

Спорти
Београдска фудбалска зона
Пораз у дербију:
Умка победила са 3:0

Прва београдска лига, група Ц
Велика Крсна и Шумадија поражени

Општинска фудбалска лига
Тројка води трку

Рукомет
Пораз у Обреновцу

Кошарка
КК Младеновац - Реал 80:88
странице 7 и 8

Караван безбедности у саобраћају

Превентивни пројекат „Караван безбедности саобраћаја“, чији је основни циљ повећање свести грађана о важности поштовања саобраћајних прописа и унапређења безбедног учешћа у саобраћају, биће организован у Младеновцу у петак, 25. октобра у делу улице Јанка Катића испред зграде Општине са почетком у 11 сати.

Посетиоци Каравана биће у прилици да испробају симулатор чеоног судара и симулатор превртања возила и да се, у контролисаним условима, на забаван и безбедан начин, увере у значај употребе сигурносног појаса, како на предњем, тако и на задњем седишту.

У циљу едукације о безбедном учешћу у саобраћају од 12 до 14 часова одржаће се „Радионица са Пажљивком“, а са почетком у 12 и 14 часова јавни час о безбедности у саобраћају, превасходно намењен ученицима завршних година средњих школа, кандидатима за возаче и младим возачима.

Шта је исцлаививије за грејање - дрва, угаљ или струја?

Анализа показала прецизну и јасну рачуницу

Грејна сезона у Србији почела је 15. октобра, а трајаће до 15. априла 2025, односно до 3. маја уколико шемјерајштура буде исцод 12 сцјейени, што се шиче даљинској грејања. Што се шиче, грејања на струју, дрва или угаљ, када ћеш се и колико грејати зависи од вас, као и од рачунице шта вам је исцлаививије. Како сцје ове сезоне одлучили да се грејете ви и да ли знате шта се највише исцлаививи?

Анализа Агенције за енергетику Републике Србије (АЕРС) показала је да би коришћење дрва требало да обезбеди најјефтиније грејање стамбеног простора у Србији у грејној сезони 2024/2025. Ова рачуница односи се на грејање просечно изолованог стамбеног простора од 60 квадрата на температури од 20 Степени Целзијуса 16 сати дневно у целом стану, 180 дана у грејној сезони. Да би се загрејао овај простор потребна је енергија од око 9.000 киловат-сати, уз то да је просечна процењена потрошња за грејање у Србији 150 киловат сати. АЕРС је узимао у обзир ефикасност уређаја који се користе а грађанима Србије саветује да при избору начина грејања, траже помоћ стручњака. „Уколико сте у могућности, изолујте ваш стамбени простор и промените прозоре. Уколико купујете нове пећи и котлове, изаберите оне које су енергетски што ефикаснији“, наводе они.

Најниже трошкове енергије за грејање, за наведене услове, у грејној сезони, али према ценама из прве половине октобра 2024, имаће, домаћинства која се греју коришћењем дрва у подручјима Србије у којима се оно може набавити по нижим ценама. То је, на пример, 6.430 динара по кубном метру. И уколико домаћинства имају новије пећи чија је ефикасност већа, рецимо неких 65 одсто. Износ који ће они морати да плате за грејање ове зиме биће 53.000 динара.

Значајно веће трошкове - 85.700 динара, имаће они који користе скупље огревно дрво, са, на пример, ценом од 8.800 динара и имају пећи ниже ефикасности.

У односу на претходну грејну сезону, цене огревног дрвета су ниже 5-7 одсто.

Они који користе пелет, ако се сагорева у ефикаснијим пећима конструисаним за ово гориво, имаће трошкове од 65 хиљада динара. АЕРС наводи да је то у поређењу са прошлом грејном сезоном мање за 23 одсто. Трошкови грејање коришћењем природног гаса ове грејне сезоне су исти као и претходне, износе 59.500 динара и то је за 6,5 хиљада динара скупље од најповољнијег грејања коришћењем дрвета. Грејање на угаљ коштаће 75.300-77.700 динара, зависно од врсте коју узимате.

Трошкови за струју зависе од више фактора

Колико ће вас коштати грејање на струју грејања на струју које је најлакши начин грејања, зависиће која се грејна тела и како користе. У АЕРС-у тврде да трошкови грејања електричном енергијом остају непромењени у односу на претходну грејну сезону. Грађани који користе ТА пећи имаће трошкове од 81.700 динара уколико се искључиво користи јефтинеја ноћна тарифа. Допуњавање пећи коришћењем скупље струје само током два сата дневно, увећава трошкове за 40 одсто, тако да они износе 113.600 динара. Домаћинства која користе струју директно у грејним телима и котловима за етажно грејање морају да издвоје око 200.000 динара за електричну енергију и то ће бити најскупљи вид грејања ове сезоне.

Они који користе пропан бутан гас и лож уље, за набавку енергената морају да спреме око 137.000 динара за лож уље и 165.000 динара за пропан бутан гас. У односу на претходну годину цена лож уља је смањена 21 одсто, док је цена пропан бутан гаса већа око шест одсто.

(М.А./ЕУйраво зајо)

In memoriam

Франко Василе (1954 - 2024)

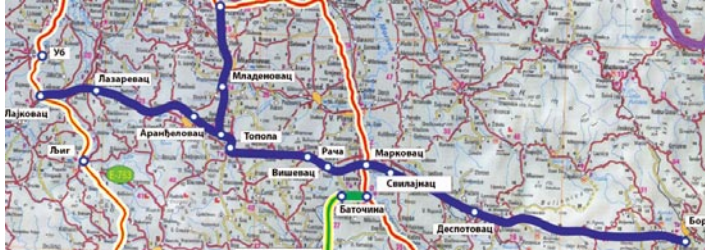
Васа Румун

Из далеке Аустралије, града Аделаида стигла је тужна вест да је преминуо Младеновачанин Франко Василе, познат у нашем граду као Васа Румун. Васа је био заљубљеник у мото спорт и један је од оснивача Ауто мото друштва „Младеновац“. Град ће га памтити као врсног мотоциклисту који је своју каријеру мото трка започео далеке 1974. године у Зрењанину а окончао је 2016. године у Аделаиду где је као поштован такмичар испраћен у спортску „пензију“. Старије генерације такмичара попут Матијевића, Крнића, Живоиновића, Новаковића, Жујевића, сећају се аутомеханичарске радионице Васиного оца Георгија од миља у жаргону званог Ђорђе Румун која се налазила у Нушићевој улици. Тада младићи, опседали смо радњу поправљајући своје „фиће“ и мотоцикле уз очинске савете мајстор Ђорђа. За собом је оставио кћерке Невену, Георгиу и брата Мирослава (на фошотографији лево).

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

Изградња брзе саобраћајнице „Вожд Карађорђе” почиње на пролеће

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Горан Весић изјавио је да ће изградња брзе саобраћајнице „Вожд Карађорђе” почети на пролеће следеће године, а да је процењена вредност инвестиције око милијарду евра. Он је за истакао да ће грађевинска дозвола за припремне радове бити издата до 15. децембра, као и да је од момента када је постао ресорни министар припрема техничке документације за почетак изградње ове саобраћајнице била један од приоритета.

Весић је рекао да у овом тренутку Влада није изабрала компанију која ће да гради пут „Вожд Карађорђе” и додао да је у току процес издавања локацијских услова који ће бити завршен до 15. новембра. „Грађевинску дозволу за припремне радове издаћемо до 15. децембра, а одобрење за изградњу прве фазе ове деонице, од Чибутковице до Орашца, дужине 45,8 километара донећемо 1. марта наредне године”, најавио је Весић и додао да ће грађевинска дозвола за изградњу друге фазе, од Аранђеловца до Малог Пожаревца, бити издата 1. априла наредне године. „Пројекат за грађевинску дозволу се завршава тако да смо спремни, како је председник Вучић најавио током посете Аранђеловцу, да почнемо изградњу на пролеће”, рекао је министар Весић.

Весић је рекао да је донета одлука да се изградња брзе саобраћајнице „Вожд Карађорђе” подели у две фазе и да је договорено да се прво заврши урбанистичко-техничка документација за прву фазу чија је дужина 82,71 километар, која представља везу између два ауто-пута - „Милош Велики” и Београд - Ниш. Истакао је и да ће „Вожд Карађорђе” проћи кроз територије 13 општина и градова, наводећи да почиње од Лајковца, па иде преко Лазареваца, Аранђеловца, Тополе, Раче, Лапова, Велике Планае, Младеновца и Сопота.

Затим се, како наводи, наставља ка Смедеревској Паланци и пролази и кроз делове општине Љиг, Баточина и на крају града Крагујевца. „Ова деоница почиње у Чибутковици у општини Лазаревац, где се спаја са ауто-путем „Милош Велики”, а затим преко Орашца, Аранђеловца и Младеновца до Малог Пожаревца где се спаја са ауто-путем Београд - Ниш”, рекао је Весић.

Он је истакао да се на путу налазе три тунела дуга 2.322 метра, 80 мостова чија је дужина 9.130 метара, 25 надвожњака дугих 2.218 метара, као и 42 плочаста пропуста. „Потпорне конструкције саобраћајнице су дуге 5.386 метара, а имаће 13 денivelисаних раскрсница, три паркиралишта и два одмаралишта”, додао је Весић. Министар

је нагласио да је целој земљи, а посебно Шумадији, неопходан овај пут, јер ће обезбедити да Топола и Аранђеловац буду на око тридесетак минута од Београда.

„Ова брза траса ће довести до тога да се у овом крају развија туризам, да имамо више инвестиција, да се шире локални бизниси и да се људи досељавају у Шумадију јер је могуће живети у Тополи и Аранђеловцу, а радити у Београду. Зато је одлука председника Вучића да се гради ова брза саобраћајница пре свега одговорна и у националном интересу па сам сигуран да ћемо у Влади успети да пронађемо финансијска средства да реализација овог пројекта почне”, истакао је Весић.

Нацртом просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута за брзу саобраћајницу „Вожд Карађорђе” предвиђена је траса укупне дужине 163,75 километара, а пројектована је за брзине од 100 километара на час. Пут ће имати две физички одвојене коловозне траке, са по две саобраћајне траке, а планирана траса представља више саобраћајних праваца који чине јединствен систем крстастог облика са правцима пружања север-југ и исток-запад.

Танјуј

Решавамо проблеме заједно са грађанима

Члан Већа ГО Младеновац Дарко Ђебић, ресорно задужен за инфраструктуру, обишао је локацију у МЗ „Селтерс” где су грађани указали на проблем клизишта у улици Патријарха Саватија као и улице Марије Вучетић и Бојина Бара у Ковачевцу у којима су становници иницирали асфалтирање, односно проширење коловоза због лакшег маневрисања возилима јавног превоза.

Пожар на депонији

На основу информације Штаба за ванредне ситуације Градске општине Младеновац, дошло је до појаве отвореног пламена и пожара на градској депонији. По наређењу команданта Штаба за ванредне ситуације Богдана Вуксановића, предузете су све мере како би пожар у што краћем времену био локализован. Осим екипа Јавног комуналног предузећа Младеновац и Ватрогасно спасилачке јединице, у помоћ су протекле и приватне фирме са тешком механизацијом.

Предузете су све оперативне техничке мере и пожар је локализован а затим и угашен у наредних неколико сати. Узрок настанка пожара биће детаљно испитан, а ако постоји доказ да је у питању људски фактор биће покренути кривични поступци.

После борбе са ватром на градској депонији, пожар је угашен око 3 сата после поноћи. Поред радника ЈКП „Младеновац” и Ватрогасно спасилачке јединице, у акцији гашења учествовали су и младеновачки привредници са својом механизацијом.

Добра веси за љубишеље филма и позоришта Биоскоп ће, поново, да ради

Навршава се 70. година од изградње биоскопа у Младеновцу (Центра за културу и туризам) и то је био повод за комплетну реконструкцију велике сале која је и биоскоп, позориште и концертна дворана. Радови су трајали годину дана и у том периоду замењено је све: нови увозни модулари подови увезени из Белгије који испуњавају све стандарде за јавне просторе, урађени су нови зидови, облоге, плафоне, рефлектори су увезени из Холандије најновије генерације. Све је рађено са квалитетним материјалима, оним што је најсигурније и најбезбедније и на неким позицијама су превезилажени стандарди зарад сигурности посетилаца. То је био и повод за разговор са Бранком Милорадовићем директором Центра за културу и туризам имајући у виду да ће ових дана биоскоп примити своје прве посетиоце.

- Потпуно смо заменили електро инсталације које испуњавају противпожарне стандарде, урађена је и нова климатизација (касметне климе). Урађена је и спољна хидро изолација, срећен је у потпуности кров и јесте да је мало дуже трајало али успели смо да урадимо комплетну реконструкцију сале и поставимо неопходне планиране уређаје (нове столице, акустику, расвету, климатизацију...). Иначе, број седишта је остао исти 332 (додали смо боље позиције за инвалиде) а то ће, можда правити проблем свима који на време не купе улазнице за позоришне представе. Нама је стигло десет нових увозних лед рефлектора од 2,5 киловата, што се тиче звучних стандарда и ту смо пратили строга правила и предстоји нам финално мерење: доћи ће са ЕТФ Миомир Мијовић који је највећи стручњак у земљи (мерио је и Сава центар). Измериће акустику, одјек и када почнемо да радимо 12. новембра (почиње позоришни фестивал Театар у једном дејству), позоришта која буду дошла пријатно ће се изненадити и амбијентом, али и на бини уклонили смо старо платно и добили по дубини још два метра што је врло битно за нашу сцену.

Са којим Ансамблима сће уговорили насциуј за фестивал?

Фестивал ће отворити Југословенско драмско позориште представом „Читач“, Долази Атеље 212, Народно позориште из Београда, Сомбор и Будва град театар са представом „Радован трећи“, Звездара театар са представом „Удовица живог човека“, Милан Марић са „Било једном на Бријунима“ причао животу Јосипа Броза Тита и Јованке Броз. У новембру смо уговорили 10-11 позоришних представа и нећемо се заустављати радићемо пуним темпом, каже Милорадовић.

- Често за наше програме тражи се карта више, па и даље држимо рекорд са сто столица за представу „Балкански шпијун“ Народно позоришта. Иначе наш биоскопски пројектор (Кристи) је најсавременији, модел ЦП 3208 има га Кустурица и ми. Чекамо да урадимо надоградњу и онда ћемо кренути са филмским пројекцијама. Ми смо прошле године убацили 3Д систем, 3Д биоскопско платно тако да ће филмове моћи да види више Младеновачана и броју представа по потреби. Позоришне представе су прескупе, то људи не знају, довести БДП или Народно позориште треба издвојити знатна средства. Ми смо често били на великом

губитку омогућавајући нашим суграђанима да виде „велике“ представе. Потписали смо и споразум о сарадњи са Београдским Домом омладине око размене програма, то ће наравно све да буде добро за нашу публику.

На крају да вас питамо колико је све кошћало, односно да ли су планирана средсћва покрила широкое агајишације?

Реконструкција је коштала око 7,8 милиона динара, (првобитан пројекат је планирао 36 милиона). То смо успели великим уштедама, одабиром мајстора, фирми. Примера ради ове столице је демонтирала и монтирала највећа фирма за производњу столица из Северне Македоније, која је опремила столицама 121 салу на териториј бивших Југословенских република, закључио је Бранко Милорадовић директор центра за културу и туризам.

Ж. Мушавцић

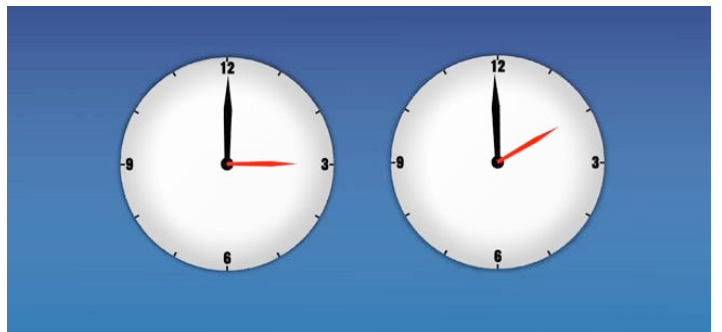
Прелазак на зимско рачунање времена

Иако је Европска унија још пре неколико година најављивала да ће укинути летње и зимско рачунање времена, јединствени систем још увек није уведен, па нас за који дан поново очекује померање сата. На зимско рачунање времена прелази се сваког последњег викенда у октобру у ноћи између суботе и недеље, док се на летње прелази последње недеље у марту када се време помера један час унапред. Ове године, у ноћи између 26. и 27. октобра, казаљке на часовницима мораћемо да вратимо сат времена уназад, са 3 сата на 2, чиме се са летњег враћамо на зимско рачунање времена. Иако многи сматрају да померање сата ремети биоритам, неким прелазак на зимско рачунање времена неће тешко пасти, јер ће спавати сат времена дуже. Промена времена може да има озбиљан утицај на наше здравље због поремећаја у човековом циркадијалном ритму. Циркадијални ритмови су физичке, менталне и промене понашања које прате 24-часовни циклус који регулише будност, спаваност и апетит. Ови процеси имају тенденцију да буду усклађени са циклусом дана и ноћи.

Истраживања су повезала промену времена са повећањем проблема промене расположењем као што су депресија или сезонски афективни поремећај. Када сатови иду напред у пролеће, то значи да имамо мрачнија јутра и светлије вечери. Мање јутарњег светла може да смањи нивое хормона серотонина који подиже расположење, што може да утиче на то како се осећамо емоционално - посебно ако већ имамо проблем са менталним здрављем као што је депресија. Померање времена доводи се у везу са проблемима расположења па је тако студија открила повећање од 11 одсто депресивних епизода током преласка са летњег рачунања времена на зимско. Промена времена такође може утицати на спавање, што заузврат може да утиче на наше расположење и способност концентрације. Значи да идемо у кревет и будимо се раније или касније него обично, а поремећај може да доведе до несанице или прекида сна.

Иако су ови проблеми обично привремени - трају неколико дана или недеља, они ипак могу да нас учине уморним и исцрпљеним. Поремећај циркадијанских ритмова такође може да има везе са срчаним обољењима. Нагла промена циклуса спавање-будност доводи се у везу са упалом и неравнотежом у нервном систему. Прелазак на зимско рачунање времена доведен је у везу са великим ризиком од кардиоваскуларних болести, проблема менталног здравља и поремећаја имунитета.

М. Г.

Савешти пољопривредницима

Осигурање усева у пољопривреди

Пољопривреда је веома важна привредна грана која се обавља у свим деловима наше земље, на свим рељефима. У равничарским пределима већином је заступљена ратарска и повртарска производња, док је на благо нагнутим и брдско-планинским пределима воћарско-виноградска производња. Последњих година сведоци смо појава изузетно екстремних временских прилика, које се с времена на време јаве на појединим подручјима и локалитетима наше земље, што нас наводи на избор сигурнијег решења очувања наше пољопривредне производње. Под утицајем разних климатских промена пољопривредна производња је неизвесна, па закључујемо да су пољопривредни произвођачи принуђени да нађу начин који ће ублажити утицај непожељних климатских промена на њихово рационално коришћење земљишта и производњу. У изналажењу решења како би своју производњу заштитили од елементарних непогода (високе температуре, град, суша, измрзавања и др.) домаћинима, пољопривредним произвођачима се препоручује осигурање усева.

Осигурање плодова и усева представља неживотно осигурање које по већ устаљеној процедури пољопривредни произвођач закључује са изабраном осигуравајућом кућом, где у уговору о осигурању бивају прецизирани сви детаљи. Основни ризици који су покривени уговором о осигурању су град, пожар и гром, док су допунски мраз, поплава и олуја. Степен развијености осигурања плодова и усева мери се пре-

ко полиса осигурања и преко помоћи државе. Као мера подршке од стране државе расписује се јавни позив за осигурање усева и плодова за повраћај средстава. На тај начин држава субвенцинише и помаже пољопривредног произвођача у борби са ризицима од елементарних непогода.

Заинтересованост пољопривредних произвођача за осигурање усева и плодова у нашој земљи је још увек недовољна, с једне стране због њихове недовољне информисаности, а са друге стране због њиховог устаљеног начина производње и како често сами истичу да не верују да ће се то њима десити.

ПССС Београд настоји да кроз редовне активности, предавања, трибине, радионице, и путем свих осталих контаката са пољопривредним произвођачима њима приближи ово решење, да на значају осигурања усева као једином виду заштите производње која се одвија под ведрим небом.

Дијл.инж. Јелена Јовановић, ПССС Београд

За љубитеље њаса Набавка пса (21)

Како се процењује темперамент штенета? Погледајте какав однос има штене са својом браћом и сестрама у леглу. Уколико оно не учествује у њиховим играма може бити да је стидљиво или превише покорно. Иако може бити „симпатично“ да усвојите таквог „аутсајдера“, такво штене може остати стидљиво и касније, што није добро. Јер, кад одрасте, такво штене може, из страха, да уједе некога ако се не одгоји правилно и не социјализује адекватно. Са друге стране, постоје штенци који се већ тада, у леглу, понашају као „шефови“, препуни самопоуздања и куражи. Такви, претежно мушки штенци, касније постају врло доминантни пси који стално (покушавају да) малтретирају власника и укућане.

Зато би било најбоље да изаберете, када је реч о темпераменту, штене које

се налази између те две крајности. Дакле, ни оно превише стидљиво али ни оно „бахато“. Ево још пар савета како да установите нарав вашег будућег љубимца. Када се спустите на под са штенцима и позовете их ка вама они би требало одмах да реагују. Из разматрања елиминишите штенце који се не одазову вашем позиву, односно оне који су превише плашљиви или нервозни. Сада узмите неко од њих у руке како бисте га детаљније испитали. Оно би требало да вас прихвати као доми-

нантну личност, Но, ако се штене енергично опире вашем узимању у руке и покуша да вас угризе и њега елиминишите.

Следећа провера се односи на водљивост штенета. Узмите штене и ставите га пажљиво на леђа, на ваше крило. Држите га неко време у тој позицији. После мало противљења оно би требало да ту мирно лежи неко време. Покушајте и следеће: када је на поду и стоји нормално, штене нежно положите у лежећи положај. И ово ваше „малтретирање“ штене би требало да прихвати са мало протеста.

Чему ове пробе? Пре свега да бисте сами могли да закључите како штене реагује на ваше конкретне поступке. На основу његових реакција добићете идеју колико ће вас оно поштовати, односно да ли ћете за њега бити ауторитет.

(Наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

Кажем ја себи

Отворено писмо Вучевићу и Мојсиловићу

(Наставак из прошлог броја)

Господине Вучевићу, све ми се чини, споро увођење обавезног војног рока, проистиче из уверења да Србија нема потенцијалне непријатеље те је повећање састава војске, само трошак који ће настати под притиском народа, коме је војска у традицији. Већ сам писао, нашем народу, војска је увек била узданица слободе. Отуда и разочарење када је служење обавезног војног рока било привремено укинато и продужило деценију и више. Правићемо трошкове за војску, а народна мудрост каже: Народ који не храни своју војску, храниће туђу. Дакле, трошкови, свакако, долазе. Ако сте умислили да ће нас чувати „НАТО“ неки у вашим редовима, заговарају чланство у том савезу, упркос агресији на нашу земљу, 1999. у заблуди сте. Чак и да се учланимо у ову злочиначку организацију, не заборавите и тамо се плаћа. Нема ручка цабе, сем у мишоловци. Међутим, делимично су у праву они који мисле да нас Немци, никада више неће нападати, упркос чињеници да су то радили последњих 110 година, кад год им се указала прилика, последњи пут у „НАТО“ саставу 1999.

Пре неколико дана, обележили смо 80 година како смо их протерали из главног града. Начин на који је то учинила телевизија дан раније, је права спрдња. Избегава се да се каже ко је и како гинуо за главни град. Све се свело, борили се неки по канализацији, па завршили у азилу на Авали. Стидљиво се наглашава, узели учешћа партизани и Руси, а не каже се да је тада већ створена наша регуларна армија, која је у том времену била пета по јачини у антифашистичкој коалицији. Нема смисла помињати да су комунисти командовали том и таквом војском. Они, бре, из шуме, 'ајте, молим вас, које су академије они завршили? Претпостављам, неко их је потом ударио по прстима те су на дан прославе, делимично, коректно извештавали о бројним манифестацијама, да се не замеримо Путину јер су Руси, на ослобођењу Београда, гинули њих скоро, хиљаду. Наше можемо и да прећутимо, погинуло је свега, 3.500 (Нема имена Пека Дапчевића, команданта „Операције Београд“).

Гинули су и грађани, који су добровољно, помагали ослободиоце или од не-

мачких, постављених мина. Дакле, Немци су дошли овде, 1941. године, како су говорили да нас преваспитају и смање, јер ми припадамо Словенској раси народа, те је само по себи познато да смо нижи од њих по свему. Затим, да изграде фабрике и запосле нашу радну снагу, коју ће плаћати мање него своје раднике у Немачкој. Ту су још јефтине сировине, храна, енергија и немају обавезу да улажу у туђу инфраструктуру јер са много радника и њихових породица, придошлих у Немачку, морају да повећавају капацитете у смештају, јавном превозу, здравству, школству, да обезбеде додатне увозне квоте за енергију...

Тада, њихове добре намере нисмо разумели те смо их истерали напоље. Дакле, не треба да ратују јер су то све већ добили, ових година на тацни, још и уз доплату са наше стране. Немци су одустали од директног учешћа у ратним операцијама, знајући да су увек добијали батине када су тучу започињали, али су вешти као и њихови савезници да друге гурну у авантуру, што су учинили у Украјини.

Овде на Балкану, све је могуће и зато не одуговлачите са повећањем састава војске на обавезном одслужењу војног рока. Видели сте, Швајцарска је неутрална, али има 100 хиљада војника у резерви са задуженим оружјем и униформама, по кућама. Упоредо, стварајте резервни састав официрског кадра. Зашто дипломирани агроном, смер прехранбена технологија не би постао уз пригодан курс, официр интендант или грађевински инжењер - официр у инжењерским јединицама, итд? И девојке могу да буду официри као у Израелу. Посебно, добро, обратите пажњу на мамине мазе у виду забушаната, који су под изговором некаквог „приговора савести“ одбијали да служе војску под оружјем, те су распоређивани по домовима здравља, библиотекама и којеквим, буџацама, а Вук Јеремић у кабинет Председника републике!? Ако неће да носи оружје, не мора. Биће распоређен у инжењеријску јединицу. Научиће да гура колица и затрпава рупе после бомбардовања, да рукује грађевинском машином, извлачи рањене из рушевина, да саставља понтонске мостове или љушти кромпир у кухињи. Тако ће бити од користи јер ће ослободити војнике који су на тој дужности а могу са пушком у руци да попуне састав. Дакле, што пре сви у строј у униформи. Ако не пушка, може са лопатом, кажем ја себи.

Драјослав Жика Обрадовић

Бео језик

Бео језик може да изазове збринутост, али је у већини случајева безопасан. Међутим, постоје ситуације када бела боја може да упозори на инфекције. На површини језика се налазе мале избочине које се зову папиле и ту се таложу честице хране, бактерије и одумрле ћелије. Нагомилавање ових ствари може да изазове белу боју. Редовним уклањањем остатака хране са језика се врши својеврсна детоксикација тела - побољшава се осетљивост чула укуса, освежава дах, спречава настанак каријеса, плака и болести десни. Бео језик често није разлог за забринутост, али ако симптоми трају или су повезани са другим здравственим проблемима, важно је консултовати се са лекаром ради правилне дијагнозе и лечења. **Када посетити лекара?** Ако бели језик траје дуже од неколико недеља. Ако осећате бол или нелагодност. Ако приметите промене у изгледу језика, као што су лезије, ране или отицање. Ако имате друге симптоме попут гротнице, губитка тежине или умора обавезно посетите лекара. Који су узроци настанка белог језика? Формирање белог или другог плака на језику може да буде узроковано многим стварима, али је најчешће повезано са хигијеном уста и зуба. Ствари као што су сува уста, температура, пушење, алкохол, дисање на уста, антибиотици, али и орална кандидијаза (млечац) - могу да доведу до промене боје. То може да буде и знак ослабљеног имунитета или недостатка неких витамина и минерала у организму. Ако имате придружене симптоме које смо навели, обавезно се консултујете са својим лекаром. Постоје природни начини за чишћење и дезинфекцију језика а то ће вам уједно помоћи да побољшате здравље десни, па и зуба. **Бели лук:** Невероватно је, зар не? Уосталом, навикли смо да је бели лук узрок лошег задаха, а не да је користан за чишћење уста. Игноришите своје предрасуде о белом луку и не плашите се да га једете сировог - он помаже да се убију бактерије. **Алое вера:** Алоја има антиинфламаторна својства. Да бисте неутралисали микробе на језику и деснима, можете да користите пр-оизводе попут пасте за зубе и водиче за испирање уста који садрже алоју или да пијете сок од алое вере. **Со:** Со је једно од најбољих средстава за чишћење језика. Посипте мало соли на језик и нежно четкајте четкицом за зубе један минут. Затим исперите уста водом. Поновите поступак два пута дневно. **Куркума:** Куркума није само зачин, већ и одлична алтернатива антисептичким водичама за испирање уста. Помешајте куркуму и сок од цитруса док не добијете пасту. Утрљајте је на језик, оставите два минута, а затим темељно исперите топлом водом.

Mr Ph Биљана Мушавцић

ФУДБАЛ: ОФК Младеновац

Умка славила на Селтерсу:

ОФК Младеновац – Умка 0:3 (0:1)

Стадион Селтерс. Гледалаца: 300. Судија Александар Ђорђевић (Лазаревац). Стрелци: Драгић у 26, Цакић у 48. и Трнинић у 60. минуту. Жути картони: Блажић (ОФК Младеновац), Бугариновић, Јанковић (Умка).

ОФК МЛАДЕНОВАЦ: М. Ђорђевић, Стевановић, Милетић (од 75. Булат), Марковић (од 80. Рајковић), Савић, В. Ђорђевић, Великић, Крстић, Дамњановић, Јанковић (од 56. Максимовски), Јовановић (од 56. Блажић).

УМКА: Лекић, Стошић, Весић (од 84. Симоновић), Вујетић, Станковић, Ристић, Драгић (од 55. Јанковић), Карић (од 80. Бугариновић), Цакић (од 90. Стошић), Микић, Трнинић (од 84. Блажу).

Победа је припала тиму који је током деведесет минута игре на Селтерсу имао дефинисан план како и на који начин угрозити гол противника. За разлику од Младеновачана који су лутали, фудбалери Умке су се придржавали путоказа и стигли до жељеног циља. Свако ко би рекао да изабраници Ненада Ковачевића нису поседовали вољни моменат самовољно би истакао кандидатуру за фудбалског лузера, јер гост је био тактички успешнији што је резултирало са три поготка у мрежи Марка Ђорђевића, а да се голману Младеновачана не може приговорити ни за један.

Може се констатовати да је амбициозни тренер Умке, Игор Марковић до перфекције скенирао игру Младеновца. Удвајањем је „затворио“ везне играче у плаво – белим дресовима тако да је онемогућено успостављање пас игре на ширем простору, а самим тим изгубила се дубина, проток лопте до усамљеног Крстића у шпицу којем је недостајала и права подршка са крилних позиција. Умка је дошло у вођство у 24. минуту кад је Лука Драгић са шеснаест метара из правца централног дела шеснаестеца након одличног пријема лопте коју је добио са десне стране упутио полуволеј и савладао Ђорђевића. Младеновачани су само два минута касније запретили преко Дамњановића који је са двадесетак метара извео слободан ударац, а голман Лекић маестралном интервенцијом избио лопту из горњег десног угла тако да је завршила у корнеру.

Деветнаогодишњи голман израстао је у истинског хероја јер је у још два наврата довео до очаја фудбалере Младеновца, тачније Дамњановића (ударац у доњи угао са двадесетак метара) и Крстића који је на корак – два од гол линије упутио одличан ударац главом, али Лекић је демонстрирао поседовање рефлекса својственог голманима високе класе и виших рангова такмичења.

У 35. минуту промашај после којег се чуло и оно легендарно Делићево изговорено пре четири деценије на сплитском Пољуду „Људи да ли је то могуће?“ Ђорђевић је извео корнер са десне стране, лопта је долетела на дугу стативу, Дамњановић је полетео кроз ваздух и са удаљености од пола метра главом шутира изнад небрањеног дела гола. Срећа је окренула леђа фудбалеру Младеновца и отишла у загрљај гостима што је можда и одредило даљи ток сусрета.

У другом полувремену, гости су наставили „тактиком фластера“ што је уродило плодом у раној фази наставка. Играо се 48. минут кад је Вељко Ђорђевић надомак круга који обележава центар предао лопту у ноге противничком фудбалеру, уследио је контраудар поред непостављене одбране домаћег тима и егзекуција Цакића за 2:0.

Да су гости у сваком тренутку фокусирани за кажњавање грешке фудбалера Младеновца дошло је до изражаја у 60. минуту када је Милетић у пољу противника направио сличну грешку као Ђорђевић, Трнинић истрчао контру, упослио Цакића, да би нападач Умке испоставиће се прецизним ударцем поставио коначан резултат сусрета који би стручно руководство, играчи и навијачи Младеновца најрадије што пре да заборава.

Умка је потврдила да је један од кандидата за виши степен такмичења које циљају и Младеновачани, али како два првопласирана тима обезбеђују директан пласман, а тежег очекују барж мечеви са дванаестопласираним српсколигашем, онда тим са „Селтерс пољане“ из суботњег пораза неопходно је да извуче поуке и приступи корекцији на пољу тактичког и менталног приступа игри. Младеновачани су у дерби сусрету поклекли у ова два сегмента игре. Не може се констатовати да жеље и могућности нису у складу са оним чиме се располаже у играчком кадру, али зато је евидентно да је неопходно брзо пробудити код појединаца пољуљано самопоуздање без обзира да ли су они до јуче играли у савезном или нижеразредном рангу такмичења.

У суботу је већ наредно искушење и чувени матине на игралишту Синђелића где популарни „орлићи“ противнике традиционално дочекују у раним јутарњим сатима.

Драјан Николић Гула

**Прва београдска лига, група Ц
Шумадија 1962 - Лисовић 1977 0:3 (0:0)**

Стадион „Јасик“. Гледалаца: 50. Судија: Никола Добривојевић. Стрелци: Копривица (аутогол) у 68, Релић у 87. и Стајић у 90. минуту. Жути картони: Лаловић, Јовановић, Станојевић (Шумадија 1962), Китановић, Стојановић, Цветковић (Лисовић 1977). Црвени картон: Станојевић (Шумадија 1962) у 90. минуту.

ШУМАДИЈА 1962: М.Јанковић, Лаловић (од 89. Јовановић), Јокић, Станојевић, Вујић, Кузмић, Копривица (од 89. Вучићевић), Петровић, С.Јанковић, Буквић (од 65. Кузмановић), Мрдаковић.

ЛИСОВИЋ 1977: Обрадовић, Китановић, Јеремић, Пумпаловић, Костић, М.Војводић, Стајић, Грубишић, Стојановић (од 77. Релић), З.Војводић (од 65. Панчић), Митрић (од 65. Цветковић).

Играч утакмице: З. Војводић

Први део утакмице протекао је у равноправној игри, без повољних прилика за постизање голова са обе стране. Гости су у наставку играли боље, повели су аутоголом Копривице. Млади нападач у намери да отклони опасност од свог гола, спетљаво се у петерцу и петом послао лопту у сопствену мрежу. Бивши српсколигаш из Јагњила није успео да консолидује редове, па су гости доминирали тереном. У финишу сусрета, после успеле контре, Релић је савладао М. Јанковића. Када се судија спремао да означи крај меча, Стајић је лепим голом ставио тачку на убедљиву победу свог тима.

М. Б. В.

Велика Крсна - Авала 1939 0:1 (0:1)

Играно у Великој Крсни. Гледалаца: 50. Судије: Митровић, Нинић и Поповић. Стрелац: Игић у 32. минуту. Жути картони: Ђорђевић (Велика Крсна), Милошевић и Лукић (Авала 1939).

ВЕЛИКА КРСНА: Марковић, Митровић, Ристић, Николић, Ђ. Ђорђевић, Пауновић, Миливојевић, Арсић, Хајдуквељковић, Шарковић (М. Ђорђевић), Пантић. Тренер: Новица Стојановић.

АВАЛА 1939: Радосављевић, Живковић, Вулетић, Игић, Трбовић, Филиповић (Радисављевић), Радосављевић, Перић, Горановић (Цвијакић), Вуксић (Лукић), Милошевић.

Нажалост, оба наша представника у Првој београдској лици, група Ц нижу поразе и већ се налазе при дну табеле. То посебно важи за екипу Велике Крсне која је у првих 10 кола забележила само једну победу, али је занимљиво да за један гол више дат има позитивну гол разлику! Ако мисле и желе да остану у овом рангу такмичења, у којем је некад било чак 6 клубова из наше општине, мораће много боље да играју.

Једанаесто коло биће одиграно у недељу, 27. октобра и све утакмице почињу у 14 сати: **Херој Полет - Велика Крсна, Авала 1939 - Шумадија 1962** (субота, 26. октобра), Дунавац - Винча, Лисовић 1977 - Вранић, Болеч - Минел, ОФК Борац - Калуђерица 1969, Пударци - Бељина.

Листа стрелаца: **Крмар** (Дунаваца), 12, Игић (Авала 1939) 10, Бојић (Бељина) 8, Стајковић (Болеч) и Старчевић (Херој Полет) по 7, Хајдук-вељковић (Велика Крсна) 6...

Рукомет**Раднички - Младеновац 31:22 (13:16)**

Играно у СКЦ Обреновац, Гледалаца: 50. Судије: Сајић и Милекић.

РК Младеновац: Ђелап, Павић 11, Крстић 4, Обрадовић, Мијатовић, Гајић, Спасић, Мирић 1, Митровић 3, Радовановић 3, Дамњановић, Радовановић Г, Максковић.

Још један пораз рукометаша, овог пута у Обреновцу од Радничког, који је до ове утакмице имао исто само 2 бода. Добро су одиграли Младеновачани прво полувреме и добила га са 16:13, али су у другом потпуно посустали и дозволили Обреновачанима да дођу до убедљиве победе. Нажалост, Младеновачани су у другом полувремену постигли само 6 голова(!) а примили 18. У шестом колу, у суботу, 26. октобра Младеновац је домаћин екипи из Београда Борба бре која се налази у средини табеле.

Ойштинска фудбалска лига

Омладинац - Борац 1943 1:1 (0:1)

Без података о месту одигравања и броју гледалаца. Судије: Лакићевић, Нововић и Филиповић. Стрелци: Милишић у 47. минуту за Омладинац, а Милошевић у 17. минуту за Борац 1943. Жути картони: Анђелковић и Матић (Омладинац), Гајић, Пуповац, Драгојевић и Бањеглав (Борац 1943).

ОМЛАДИНАЦ: Анђелковић, Матић, Живковић, (Андрејевић), Жујовић, Чокић, Арсић, Стојановић, Ристић, Јовић, (Цвијетић), Милишић, Милошевић. Тренер: Ненад Јанковић.

БОРАЦ 1943: Јанковић, Крстић, Гајић, Петронијевић, Богићевић, (Андрејевић), Пуповац, Драгојевић, Милошевић, Вукадиновић, Мирић, Бањеглав. Тренер: Небојша Вујичић.

Прошлогодишњи лигаш, Борац 1943. однео је у Амерић вредан бод. Водили су од 17. минута, а Рајковчани који су међу три тима са 19 бодова, успели су да изјеначе у 47. минуту. Могло би се рећи - мирољубив исход уз 5 жутих картона које је показао судија Лакићевић.

Село Младеновац - Марковац 2:1 (2:0)

Играно на терену код „Драпшина“. Гледалаца: 4. Судије: Борикић, Мишић и Милетић. Стрелци: Дамњановић у 14. и Павловић у 25. минуту (Село Младеновац), Радојевић у 52. (Марковац). Жути картон: Никола Лекић (8).

СЕЛО МЛАДЕНОВАЦ: Милошевић, Петровић, (Томић), Сталовић, Живановић, Чокић, Јовановић, Д. Ђурђевић, Павловић, Стрижак, Ђ. Ђурђевић, Дамњановић. Тренер: Зоран Урошевић.

МАРКОВАЦ: Станојевић, Срећковић, Николић, Никола Лекић, Никола Лекић, Добричић, Ратковић, Милићевић, Радојевић, Јовановић, Јаковљевић. Тренер: Стефан Срећковић.

Чекали Село Младеновчани и дочекали! Тек у седмом колу успели су да забележе прву победу тако да је сада Слога из Граница једни тим који не зна за радост победе. Заниљиво је да су два гола играчи Села Младеновца постигли до 35. минута, а Марковчани једини у 52. минуту.

Рабровац 1946 - Ковачевац 1956 3:1 (2:1)

Играно у Рабровцу. Број гледалаца: -. Судије: Станојевић, Кукурековић и Миленковић. Стрелци: Андрић у 12, Мијатовић у 15. и Д. Арсић у 55. минуту (Рабровац 1946), Марић у 11. минуту (Ковачевац). Жути картони: Микичић и Миленковић (Ковачевац 1956).

РАБРОВАЦ 1946: Недић, С. Арсић, Пршић, Глишић, Ракић, (Ристић), П. Јанковић, (Далибор Арсић), Д. Арсић, Л. Јанковић, Андрић, Мијатовић, Павковић. Тренер: Марко Арсић.

КОВАЧЕВАЦ 1956: З. Ђукић, Д. Ђукић, (Гавриловић), Папић, Микичић, Крстић, Грујуић, Ф. Марић, Александрић, Јанићијевић, Марић, (Миленковић), Татовић. Тренер: Предраг Крстић.

Рабровац наставља са победама и са 19 бодова уз Космајац и Омладинац дели прво место, али је први захваљујући бољој гол разлици. Ковачевчани су изненадили домаћина и повели већ у 11. минуту, али само минут касније Рабровчани су изједначили, после три минута повела са 2:1 а голом у 55. минуту обезбедили победу и важна три бода.

Слога - Космајац 0:3 (0:1)

Играно у Границама. Гледалаца: 50. Судије: Нововић, Милетић и Милојевић. Стрелци: Којић у 44, М. Јанковић у 47. и Глишић у 70. минуту. Жути картони: Антић и Симић (Слога), Ђеримовић и Којић (Космајац).

СЛОГА: Ј. Симић, Антић, М. Симић, Лукичић, Стојановић, Радосављевић, Павловић, Митровић, Цимеша, Чворо, Китановић. Тренер: Горан Трифуновић.

КОСМАЈАЦ: О. Ђеримовић, Д. Јанковић, (Глишић), Јеремић, М. Кузмић, Ф. Ђеримовић, Којић, Јовановић, Миросавић, М. Јанковић, (Н. Кузмић), Мијаиловић, Милић (Јабари). Тренер: Владан Динић.

И после седмог кола екипа из Граница не зна за победу. На другој страни, Кораћичани држе корак са водећим екипама и налази се на деоби првог места. Ако издрже у овом ритму, Кораћичани ће бити

најозбиљнији кандидат за једно од прва два места која воде у Прву београдску лигу, група Ц.

Иванча - Влашка 1:1 (1:0)

Играно у Великој Иванчи. Гледалаца: 30. Судије: Мишић, Филиповић и Миленковић. Стрелци: Мијаиловић у 9. минуту (Иванча), Варагић у 68. минуту (Влашка). Без жутих и црвених картона.

ИВАНЧА: Милошевић, Марковић, Радовановић, Докић, Ф. Мијаиловић, Радивојевић, (Богдановић), Живковић, Дачић, Арсић, М. Мијаиловић, (Гајић), Тановић. Тренер: Дарко Радојичић.

ВЛАШКА: Јованчевић, Варагић, Вујић, Милисављевић, Степић, (Јовановић), Радишић, Перић-Пантелић, Недељковић, Ракић, Јанковић, (Петровић), Милићевић. Тренер: Жељко Јованчевић.

Домаћин је испустио пролику да смањи бодовну разлику за водећим тимовима. Одиграли су нерешено са гостима из Влашке, мада су већ у 9. минуту имали вођство. Међутим, тим из Влашке показао се као „тврдо орач“ фаворизованим домаћинима и у 68. минуту су изједначили и однели бод у Влашку.

Напредак - Студент 3:1

1		Rebrucac 1946	7	6	1	0	28	6	+22	19
2		Kosmajac	7	6	1	0	22	4	+18	19
3		Omladinac	7	6	1	0	23	8	+15	19
4		Ivanča	7	4	1	2	17	10	-7	13
5		Borac 1943	7	4	1	2	17	12	+5	13
6		Napredak	7	4	0	3	22	19	+3	12
7		Vlaška	7	2	1	4	14	17	3	7
8		Kovačevac 1956	7	2	0	5	15	24	-9	6
9		OFK Student	7	2	0	5	8	21	-13	6
10		Markovac	7	1	1	5	9	26	-17	4
11		Selo Mladenovac	7	1	0	6	7	24	-17	3
12		Sloga	7	0	1	6	5	16	-11	1

Осмо коло је на распореду у недељу, 27. октобра. Састају се: Ковачевац 1956 - ОФК Студент, Влашка - Напредак, Марковац - Иванча, Борац 1943 - Село Младеновац, Космајац - Омладинац, Рабровац 1946 - Слога.

Листа стрелаца: **Ф. Марић** (Ковачевац 1956), **Златко Милошевић** (Омладинац) и **Андреја Милошевић** (Борац 1963) по 7, Милишић (Омладинац) и Јанковић (Рабровац 1946) по 6...

Кошарка

КК Младеновац - Реал (Београд) 80:88

Водили су кошаркаши Младеновца после прве три четвртине са 68:60 и онда као да су престали да играју. Гости из Београда искористили су тих 10 минута последње четвртине да постигну чак 28 кошевама а приме само 12 и на крају славе победу. Шта се догодило кошаркашима Младеновца да толико слабо одиграју последњу четвртину, остаје питање и за стручни штаб и за играче.

У четвртном колум у суботу, 26. октобра, КК Младеновац игра у Барајево против екипе Барајево Бамби која је тренутно на последњем месту без бодова.

1		IRC	3	3	0	286	142	+144	6
2		Beovuk 72	3	3	0	252	188	+64	6
3		Žitko Basket	3	3	0	265	242	+23	6
4		Real	3	2	1	228	238	-10	5
5		Rivers BM	2	2	0	181	118	+63	4
6		Torlak	3	1	2	250	249	+1	4
7		Mladenovac	3	1	2	228	251	-23	4
8		Žarkovo	3	1	2	208	241	-33	4
9		Paragon	3	1	2	233	301	-68	4
10		Radnički	2	1	1	161	140	+21	3
11		Vizura	2	1	1	150	152	-2	3
12		Mladost Veba	3	0	3	207	239	-32	3
13		Astra	3	0	3	199	253	-54	3
14		Barajevo Bambi	2	0	2	94	188	-94	2

Нејоване традиција Народноослободилачке
боре у Друјом свейском райу

На јужним прилазима Београду септембра и октобра 1944. године

Поводом 80 година ослобођења Београда, 20 октобар 1944. у организацији Градског одбора СУБНОР-а Београда, одржан је 16. октобра научни скуп, у сали Градске оштинине Савски Венац на коме су учествовали, као уводничари: Проф. доктор Рајко Крсмановић, руководилац скупа, Пуковник Бора Ерцејовић, председник СУБНОР-а града, Проф. доктор, генерал Лука Касирајовић, Проф. доктор, генерал Лука Касирајовић, Проф. доктор Милош Лабан, историчар Ненад Савић, писац и публициста Мара Кнежевић-Керн и наш сународник, сарадник „Младеновачког гласа“ Драгослав Жика Обрадовић, чији шексир преносимо у целини:

Није лако говорити о догађајима пред ослобођење Београда, у октобру 1944. Јер се на просторима јужно, око Космаја, много тога, дешавало. Зато је неопходно, направити осврт на предходно време, током окупације, Југославије, посебно, ових крајева. У кратком времену немогуће је направити генезу, борбе и страдања народа на овим просторима о томе су написане књиге, постоје записи а са природним нестанком главних актера догађања, појављују се нови историчари, настали под окриљем ДОС-е, који покушавају да нам продају „рог за свећу“, како се то у народу каже. Срећом о ратним догађајима, поред читања, разговарао сам сатима и данима, у слободном времену са учесницима рата, а посебно са Александром Цигом Виторовић, аутором историјске књиге „Централна Србија у НОБ-и“, који је крај рата завршио као скојевски руководилац Космајског партизанског одреда. Имао сам ту привилегију јер су нашим фамилијама заједнички корени.

Моју причу почећу од формирања Космајско-посавског партизанског одреда, на Космају, 2 јула 1941. два дана пре него што је 4 јула донета одлука о подизању устанка. (Током ратних година Одред је био срж и центар борбе народа овога краја.) Убрзо је подељен на Космајски и Посавски а већ 22. јула, формира се још једна чета, Младеновачка, у кући Борића у Малој Врбици, од придошлих радника и патриота, официра из Београда. Занимљиво да је том чину присуствовао и Родољуб Чолаковић, јер је био у пролазу. Чета је у времену од 7. до 9. августа, опкољена на Космају и скоро уништена од стране 3.400 Немаца и 400 домаћих жандара у служби окупатора. Поред легендарног командира Жуће, краљевог официра, том приликом живот је изгубио и Бранко Крсмановић, члан главног штаба за Србију. Занимљиво је да је опсадом руководио немачки генерал Фридрих Штал са посадним седиштем у Тополи који се касније по злу прославио на опсади Козаре. Овај догађај сам истакао због садашњих, злонамерних прича да су се партизани борили само са четницима у борби за власт. Дакле, прве борбе биле су са немачком солдатеском.

Јесен 1941. била је тешка за партизане. Борбена јединица, какав је био Космајски одред, са припојеним Грочанско-подоунавским одредом, као четом, упућује се у Ужице, на слободну територију, да би потом био враћен у овај крај, заједно са Паланачком четом. Праћен сталним, успутним, борбама са четницима Драже Михаиловића. У селу Тулеж, недалеко Космаја, одред је 22 фебруара 1942. скоро, у потпу-

Споменик поинулим родољубима, саграђен је у бањи Селшперс и откривен 1953. године.

ности, уништен, опкољен од јаким немачких снага. Успела је делимично, Грочанско-подоунавска чета, да се извуче из обруча, која ће до краја рата представљати језгро партизанског отпора. Борци, који су преживели опкољавање, мањи део, упутио се са остацима Паланачке чете, према Јасеници, под сталним борбама и давећи се у набујалим водама. Последњи борци, Космајског одреда и Паланачке чете, издани, у близини села Милошевац, заробљени су 11. марта, њих шест и стрељани у Паланци 13. марта 1942. Тако је у потпуности, пропала прва поставка Космајског одреда, која је 2. јула формирана на Космају.

Преостали делови Грочанско-подоунавске чете, ишли су као организована скупина, до села Водањ код Смедерева и ту одлучили да пређу у илегалу. Главни штаб ПОС одлучио је да један део бораца остане на илегалном раду на терену а остатак партизана, пребачен је у Шумадијски одред који је оперисао у зони Букуље. Током, 1942. на овим просторима, оперисали су делови Шумадијског одреда, и мање наоружане, сеоске десетине, под партијским руководством среза, стварајући привид код непријатеља да одред постоји.

Преломни тренутак у развоју оружаног отпора, народа овога краја десио се на пролеће 1943. године. Измењена геополитичка и ратна ситуација, те победе Црвене армије на Источном фронту, утицали су на однос снага овога дела Шумадије. У шуми Маковица, недалеко Младеновца, на Ђурђевдан, 6. маја 1943. постројила се нова борбена јединица, поново, формиран Космајски партизански одред, првенствено од бораца бивше Грочанско-подоунавске чете, повучених из Шумадијског одреда. Организацију и народно весеље, са песмом и музиком водили су скојевци села Ковачевац. Одред је у старту имао две чете а за команданта одређен је Иван Стефановић – Срба. Одмах се кренуло у акције и већ 12. маја у сукобу са Немцима, Прве чете, код станице Дражањ-Шепшин, погинула су два, а рањен један немачки војник због чега је извршена одмазда, стрељањем 129 родољуба са Бањице у Малом Пожаревцу где сада постоји споменик, поред садашње наплатне рампе. Друга чета, 30. маја водила је борбу са Немцима, Љотићевим добровољцима и жандарима СДС у Азањи, заселак Грцац. Дакле, са Немцима.

Неколико недеља касније, 28 јуна, на Букуљи, формира се први батаљон, НОВ Србије. Касније, На Руднику 5. октобра. Формирана је Прва шумадијска, партизанска бригада а за команданта постављен Радивије Јовановић-Брадоња. (Касније народни херој и генерал). Доста касније, 1. маја 1944. формирана је у селу Даросава Друга шумадијска бригада, од бораца Космајског и Шумадијског одреда.

(наставка на страни 10)

Нејоване традиција Народноослободилачке
боре у Друјом свейском рају

На јужним прилазима Београду септембра и октобра 1944. године

(Насћавак са сїрране 9)

Током 1943. а нарочито у 1944. години, четници су елиминисани као војна сила, губе подршку народа и у очајању свете се клањем чланова породица чији су ближњи у партизанима или их помажу. Масовне злочине чине у Вранићу где су поклали читаве породице и у Друговцу, код Смедерева када су у једном дану заклали 72 мештана. У селима овог дела Шумадије, посебно, током 1944. формирају се партизански органи власти у виду НОО села и среза који делују као потпора борбеним јединицама. Пре тога и упоредо са овим народним властима у селима су цело време рата деловале наоружане десетине које су биле, што би се данас рекло логистика. Како се ближио крај рата тако су и ови органи власти почињали да делују скоро јавно и легално, спремајући народ за коначни обрачун са окупатором и њиховим сарадницима. Током септембра 1944. године, по доласку Врховног штаба у Аранђеловац ови органи народне власти, врше мобилизацију за поуну ратних јединица, НОВЈ које пристижу. Дакле, мобилизација се врши и на територијама које још нису ослобођене и кришом се долази на слободни део земље. Овом приликом, хоћу да истакнем, злонамерне приче, које сте свакако чули, да је мобилизација имала за циљ да се сатре српска младост која је необучена и непотребно гурнута на фронт. По казивању Марка Младеновића, борца из овога краја, који је тада мобилисан и упућен на слободну територију, као младић који није служио војску у Аранђеловцу је извршена тријажа. Они који су били на одслужењу војног рока, дакле, обучени, попуњавали су војне јединице а Марко је упућен на обуку. На ослобођењу Београда, није учествовао, није дозвољено ни онима који су добровољно хтели, већ су морали да прођу обуку да би тек касније били упућени на Сремски фронт.

Половином септембра, 1944, 12. или 15. у заселку Брдњак, у Друговцу, формирана је Прва космајска бригада, са четири батаљона и преко две хиљаде бораца. За команданта је постављен Иван Стефановић- Срба. Причао сам са неким учесницима тога историјског чина, кажу, велики број младића, враћен је кућама за редовну мобилизацију јер бригада није могла све да прихвати који су се масовно, јављали. Бригада је упућена на ослобођење Београда а затим на Сремски фронт као 22. српска у саставу дивизије „Никола Тесла“ У исто време Друга шумадијска бригада, формирана у Даросави 1. маја 1944. постаје 21 српска.

На прилазима Београду, почињу интезивне борбе, 28 септембра, Космајски одред и један батаљон Пете ударне дивизије, ослобађају Сопот, 29/30 септембра 1944. Један батаљон Десете крајишке бригаде, Пете дивизије и 22 српска водиле су борбе са преосталим четницима у реону Бељина- Лисовић-Бождаревац, разбивши делове Авалског четничког корпуса и тако скоро, сваког дана, пре ослобођења Београда.

Сїоменик који се налази у МЗ Селшерс.

У Младеновцу је децембра 1942. године од сїрране окупиатора направљена велика рација, после рањавања два немачка официра. Фашисти су десет шалаца из Младеновца и 40 лојораша из Бањичкој лојора сїррељали 25. децембра 1942. године на месту „Позајмиште“ које се налази у МЗ „Селшерс“.

Цело подручје од Велике Мораве до пута Топола- Младеновац октобра 1944, бранила је, немачка армија, група „Фелбер“, а сам крагујевачки пут борбена група „Дизнер“ На том правцу, Немци су имали утврђене положаје у Тополи, Белосавцима, Међулужју, Младеновцу, Ђуринцима, Раљи, (Ковиона) и под Авалом. Располагали су блиндираним возовима којима су контролисали пругу Београд- Ниш.

Прва дејства у зони Младеновца отпочеле су јединице Пете ударне дивизије, 9 октобра, покушавајући да продру у град. Из правца Смедеревске Паланке, пристиле су тенковске јединице Црвена армије, а ускоро су према Младеновцу стигли и делови Прве пролетерске дивизије. У истом дану, дакле 9. октобра, на релацији Влашко Поље-Ђуринци- Раља отпочеле су четвородневне борбе, Прве пролетерске ударне бригаде. Сутрадан, 10 октобра код села Ковачевац и Кусадак јединице Пете ударне дивизије, разбијају колону немачких војника, а истога дана у Мељаку код Умке, Трећа пролетерска личка бригада и Шеста пролетерска дивизија „Никола Тесла“ сламају отпор немачке јединице. Немци трпе страховите губитке али се још увек грчевито бране. Стеже се обруч око Београда, Јасенак- Моштаница- Сремчица.

Током 10. и 11. октобра, Трећа крајишка бригада, покушавала је у више наврата да продре у град Младеновац да би коначан удар отпочео 12. октобра у 15 часова. Са источне стране од села Младеновца и Границе, наступала је Четврта бригада Пете крајишке дивизије и један батаљон Црвене армије и Трећа бригада, Прве пролетерске дивизије са положаја код села Међулужје. После двочасовне борбе Немци су били протерани у центар града.

Око 17 часова, пристигли су из Тополе делови 14 моторстрелачке бригаде Црвене армије, па су подржали Трећу бригаду са јужне стране, продрли у Младеновац и ослободили га. Тако је отворен, јужни правац, према Авали, за ослобођење Београда, али то је друга прича, никада до краја доречена...

Драјослав Жика Обраговић

DUŠAN MARINOVIĆ

Dresura pasa

Pitanja & Odgovori

eKnjiga

Drugo
dopunjeno izdanje!

Kako da u stvarnom
životu ne upropastite
svog psa?

Početni
i srednji nivo!

652 strane

Socijalizacija, ponašanje, psihologija,
kućno vaspitanje i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs